

ชื่อเรื่อง	การจัดการขนส่งข้าวหลังการเก็บเกี่ยวเพื่อสิ่งแวดล้อม กรณีศึกษา ต.ท่าตะโก จ.นครสวรรค์
ผู้แต่ง	ภริตา พิมพ์พันธุ์ วรรณิการ์ มิ่งเมือง ¹ และ มาศสกุล ภัคดีอาษา
ที่มา	วารสารวิทยาศาสตร์เกษตร 44 (3พิเศษ): 355-358, 2556.
คำสำคัญ	การจัดการขนส่งข้าว; ต้นทุนโลจิสติกส์; ต้นทุนด้านสิ่งแวดล้อม

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้เป็นการจัดการขนส่งข้าวหลังการเก็บเกี่ยวเพื่อสิ่งแวดล้อม โดยศึกษาต้นทุนโลจิสติกส์ข้าวและต้นทุนด้านสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นจากการขนส่งข้าวเปลือกหลังการเก็บเกี่ยวของเกษตรกรในพื้นที่ตำบลท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ จากการสัมภาษณ์เชิงลึกพบว่า ปัจจุบันเกษตรกรมีต้นทุนโลจิสติกส์ (การขนส่งข้าวเปลือกไปยังโรงสี) โดยเฉลี่ยเท่ากับ 190.00 บาท/เที่ยว (หรือ 12.46 บาท/กิโลเมตร) และคิดเป็นต้นทุนด้านสิ่งแวดล้อม เฉลี่ยเท่ากับ 9.84 บาท/เที่ยว (หรือ 0.65 บาท/กิโลเมตร) โดยใช้รถกระบะบรรทุก 6 ล้อ น้ำหนักบรรทุกสูงสุด 11 ตัน วิ่งแบบปกติ (บรรทุก 75%) คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์การจัดการขนส่งข้าวแบ่งออกเป็น 3 แนวทาง คือ 1) การใช้ระยะทางที่สั้นที่สุด 2) การแบ่งเขตพื้นที่ (กลุ่มโรงสีเขตพื้นที่ R-150 และ R-200) และ 3) การผสมผสานระหว่างการใช้ระยะทางที่สั้นที่สุดและการแบ่งเขตพื้นที่ ผลการศึกษาพบว่า การจัดการขนส่งข้าวหลังการเก็บเกี่ยวเพื่อสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม คือ การผสมผสานระหว่างการใช้ระยะทางที่สั้นที่สุดและการแบ่งเขตพื้นที่ของกลุ่มโรงสีเขตพื้นที่ R-150 โดยสามารถลดระยะทางเฉลี่ยได้ 50.75% จากระยะทางเฉลี่ยเดิม ซึ่งส่งผลให้ต้นทุนโลจิสติกส์เท่ากับ 150 บาท/เที่ยว หรือ 19.98 บาท/กิโลเมตร และต้นทุนด้านสิ่งแวดล้อม เท่ากับ 4.85 บาท/เที่ยว หรือ 0.65 บาท/กิโลเมตร นอกจากนี้ยังแสดงให้เห็นได้ว่าในกลุ่มโรงสีเขตพื้นที่ R-150 สามารถลดต้นทุนการขนส่งข้าวช่วงหลังการเก็บเกี่ยวได้ 22.51% ซึ่งช่วยให้เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิต และลดปริมาณการปลดปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์สู่สิ่งแวดล้อม